

Els **manlleus** (o **neologismes**) són mots que passen d'una llengua a una altra i s'integren en la llengua que els rep perquè aquesta no té cap mot propi per designar un determinat concepte, la paraula *càmping* n'és un.

Totes les llengües van incorporant paraules noves al seu vocabulari, especialment de les llengües dominants, en el nostre cas del francès, de l'italià, de l'alemany, però sobretot de l'anglès:

Accentuació gràfica	Incorporació d'una e de reforç	Adaptació vocàlica	Adaptació consonàntica	Simplificació de consonants dobles
aeròbic (angl. <i>aerobic</i>)	escàner (angl. <i>scanner</i>)	brandi (angl. <i>brandy</i>)	anorac (esquimal <i>anorak</i>)	bufet (fr. <i>buffet</i>)
bàrman (angl. <i>barman</i>)	escúter (angl. <i>scooter</i>)	bulevard (fr. <i>boulevard</i>)	biquini (angl. <i>bikini</i>)	casset (fr. <i>cassette</i>)
càsting (angl. <i>casting</i>)	eslàlom (angl. <i>slalom</i>)	bumerang (angl. <i>boomerang</i>)	bricolatge (fr. <i>bricolage</i>)	confeti (it. <i>confetti</i>)
còmic (angl. <i>comic</i>)	eslip (angl. <i>slip</i>)	bungalou (angl. <i>bungalow</i>)	búnquer (al. <i>Bunker</i>)	cross (angl. <i>cross</i>)
córner (angl. <i>corner</i>)	eslògan (angl. <i>slogan</i>)	buquet (fr. <i>bouquet</i>)	caliquenyo (cast. <i>caliqueño</i>)	cúter (angl. <i>cutter</i>)
dàncing (angl. <i>dancing</i>)	esmaixar (angl. <i>smash</i>)	caïac (esquimal <i>kayak</i>)	coala (lleng. austral. <i>koala</i>)	escàner (angl. <i>scanner</i>)
hàmster (al. <i>Hamster</i>)	esmòquing (angl. <i>smoking</i>)	crupier (fr. <i>croupier</i>)	cucurutxo (cast. <i>cucurucho</i>)	gueto (it. <i>ghetto</i>)
kàiser (al. <i>Kaiser</i>)	esnob (angl. <i>snob</i>)	curri (angl. <i>curry</i>)	cuixé (fr. <i>couché</i>)	motocròs (angl. <i>motocross</i>)
lífting (angl. <i>lifting</i>)	espagueti (it. <i>spaghetti</i>)	dandi (angl. <i>dandy</i>)	cuscús (àr. <i>kuskus</i>)	púding (angl. <i>pudding</i>)
mànager (angl. <i>manager</i>)	esprai (angl. <i>spray</i>)	derbi (angl. <i>derby</i>)	disquet (angl. <i>diskette</i>)	puzle (angl. <i>puzzle</i>)
màster (angl. <i>master</i>)	esprint (angl. <i>sprint</i>)	ferri (angl. <i>ferry</i>)	esmòquing (angl. <i>smoking</i>)	ràpel (fr. <i>rappel</i>)
mòdem (angl. <i>modem</i>)	esquaix (angl. <i>squash</i>)	forfet (fr. <i>forfait</i>)	gimcana (angl. + hindi <i>gymkhana</i>)	rímel (fr. <i>rimmel</i>)
píxel (angl. <i>pixel</i>)	esquetx (angl. <i>sketch</i>)	fulard (fr. <i>foulard</i>)	jòquer (angl. <i>joker</i>)	tenis (angl. <i>tennis</i>)
pòster (angl. <i>poster</i>)	estand (angl. <i>stand</i>)	fúting (angl. <i>footing</i>)	màrqueting (angl. <i>marketing</i>)	terracota (it. <i>terracotta</i>)
ràfting (angl. <i>rafting</i>)	estàndard (angl. <i>standard</i>)	gurmet (fr. <i>gourmet</i>)	pàrquing (angl. <i>parking</i>)	tràveling (angl. <i>travelling</i>)
ràting (angl. <i>rating</i>)	estàrter (angl. <i>starter</i>)	ianqui (angl. <i>yankee</i>)		
tòner (angl. <i>toner</i>)	estèreo (angl. <i>stereo</i>)	limusina (fr. <i>limousine</i>)		

tràiler (angl. <i>trailer</i>) víking (angl. <i>viking</i>)	esterlí -ina (angl. <i>sterling</i>) estic (angl. <i>stick</i>) estoc (angl. <i>stock</i>) estrès (angl. <i>stress</i>)	lísing (angl. <i>leasing</i>) magazín (angl. <i>magazine</i>) maionesa (fr. <i>mayonnaise</i>) mallot (fr. <i>maillot</i>) míting (angl. <i>meeting</i>) niló (angl. <i>nylon</i>) pedigrí (angl. <i>pedigree</i>) pantis (angl. <i>panties</i>) píling (angl. <i>peeling</i>) poni (angl. <i>pony</i>) ral·li (angl. <i>rally</i>) rosbif (angl. <i>roast beef</i>) rugbi (angl. <i>rugby</i>)	pòquer (angl. <i>poker</i>) rànquing (angl. <i>ranking</i>) sandvítx (angl. <i>sandwich</i>) tiquet (angl. <i>ticket</i>) vàter (angl. <i>water</i>) xa (persa <i>šāh</i>) xampú (angl. <i>shampoo</i>) xàrter (angl. <i>charter</i>) xassís (fr. <i>châssis</i>) xef (fr. <i>chef</i>) xip (angl. <i>chip</i>) xou (angl. <i>show</i>)	vedet (fr. <i>vedette</i>) zàping (angl. <i>zapping</i>)

BARBARISMES

S'anomenen **barbarismes** els mots d'una altra llengua que són usats en lloc dels mots que la llengua pròpia ja té per designar els mateixos conceptes. Així doncs, la paraula *pèsam* és un barbarisme perquè la llengua catalana ja té la paraula *condol* per designar el mateix significat.

Podríem dir que el barbarisme és un manlleu innecessari (la llengua té elements genuïns més adequats) i, doncs, incorrecte.

En la major part del domini lingüístic català tenim sobretot barbarismes procedents del castellà, a causa de la interferència que es produeix per la situació de **minorització**, però també n'hi ha d'altres llengües.

Hi ha **barbarismes lèxics** (ús d'un mot foraster en lloc del mot català corresponent), per exemple “jefe”, “parche”, “bolso”, “tonto”, “bombilla”, “puesto”, “airbag”, “link”, “snowboard” en lloc de cap, pegat, bossa, beneit, bombeta, lloc, coixí de seguretat, enllaç, planxa de neu.

Hi ha barbarismes semàntics (modificació del significat d'un mot valencià per influència d'un altre de foraster), per exemple en expressions com “fulla de paper”, “provar un aliment”, “escriure una direcció”, “collir un taxi”, “donar voltes”, “donar classe” en lloc de full de paper, tastar un aliment, escriure una adreça, agafar un taxi, fer voltes, fer classe.

Hi ha **barbarismes fonètics** (modificació de la pronúncia d'un mot català per influència d'una altra llengua), per exemple pronunciar amb –e final tancada, en català oriental, mots com enorme o piràmide, en lloc de pronunciar-los amb la vocal neutra; o bé desplaçar l'accent d'una paraula (“fútbol”, “textil” en lloc de futbol, tèxtil).

Hi ha **barbarismes morfològics** (modificació del gènere d'un substantiu, del model de conjugació d'un verb, de la terminació d'una paraula, etc. per influència d'una altra llengua), per exemple

“una costum”, “un anàlisi”, “batir”, “aclerar”, “regalo”, “acidès” en lloc de un costum, una anàlisi, batre, aclarir, regal, acidesa.

Hi ha **barbarismes sintàctics** (modificació de les relacions sintàctiques entre els mots per influència d'una altra llengua), per exemple “res que dir”, “no aniré”, “avisar a algú” en lloc de res a dir, no hi aniré, avisar algú.

BARBARISMES

1. Cantera: pedrera (lloc d'on es treuen pedres per a la construcció)
2. Carajillo: rebentat
3. Carga: càrrega
4. Carinyo: afecte, estimació, amor
5. Carpinteria: fusteria
6. Carrera: correguda (prova de velocitat entre persones, animals o vehicles)
7. Carret /carrete: rodet
8. Carretilla: carretó
9. Cartutxo: cartutx
10. Càscara: closca, clovella
11. Casco: casc
12. Caldo: brou
13. Siesta: migdiada
14. Mail: correu electrònic, missatge electrònic
15. Palma (de la mà): palmell
16. Blancura: blancor (la)
17. Guardabarros: parafang
18. Quitanieves: llevaneu
19. Limpiaparabrisas: eixugaparabrisa
20. Rascacielos: gratacel
21. Sprint: esprint
22. Té mala pota: té mala sort
23. Banquillo: banqueteta
24. Pasacalles: cercavila
25. Larguero: travesser
26. Invalidez: invalidesa
27. Taburete: tamboret
28. Menos mal: encara sort, encara gràcies
29. Martillo: martell
30. Destornillador: Tornavís

31. Tornillo: cargol
32. Delfí: dofí
33. Tiburó: tauró
34. Pedaç (de ceràmica): tros, fragment, test (de ceràmica)
35. Suspense: intriga
36. Entonces: aleshores, llavors.
37. Jaleo: rebombori, guirigall, gresca, gatzara, xerinola
38. Toilette: vàter, lavabo
39. Bombilla: bombeta, pera
40. Ingeniero:enginyer
41. Bandeja: safata, font, plata
42. Cosir i cantar: bufar i fer ampolles
43. Sudadora:_dessuadora
44. Dribblar: driblar
45. Cointreau: licor de taronja
46. Whisky: uisqui
47. Escalofrio: calfred, esgarrifança
48. Maillot: samarreta
49. Lliurar (deixar lliure): alliberar
50. Registrar (buscar, investigar): escorcollar, regirar
51. Delanter: davanter
52. Delantal: davantal
53. Cabecejar: rematar de cap, fer cabotades (o capçades)
54. Cabecera (de periódico): capcelera
55. Poste: pal, piló
56. Red: xarxa
57. Desde luego: és clar, evidentment, i tant,...
58. Basura: fem, brossa, deixalles, escombraries
59. Alcançar: abastar, assolir
60. Cercanies: rogalia, proximitats, voltants
61. De repent: de sobte
62. Lutxar: lluitar

63. Ganància: guany, profit
64. Aconteixement: esdeveniment, fet

- Castellanismes i mal pronunciades

Podem saber que algunes paraules són castellanismes perquè acaben en els sufixos *ero*, *-illo*, *-illa*, *-ez*, presenten el so de la *j* castellana o acaben en *o* àtona.

Avaluar, abans (*antes*), alguna cosa (*algo*), aleshores (*entonces*), Alerta (*cuidado*), adonar-se (*donar-se compte*) acudit (*chiste*), assassí, assemblea, afició (*hobby*), ambaixada, aparell (*aparato*), assabentar (*enterar*), avorrit, aterrar, atordit, avaria, ànec, aixeta (*grifo*), agreujar, banya (*cuerno*), bé! (*bueno*), bresol (*cuna*), bossa (*bolso*), bombeta (*bombilla*), bolquer (*panyal*), Cap (*ningun, jefe*), capitol, cambrer, càmera, cendrer, clauer, cobrir, contenidor, comandament *-a distància-* (*mando -a distancia-*), cervol, davanter, de veres (*en serio*), després (*después*), discos compactes, diabetis, doncs (*pues*), d'acord (*vale*), dofí, els altres (*els demás*), Empar, escala, eclipsi, enyorar, escopir, escacs, estudiar, endarrerir, emportar, enverinar/emmetzinar (*envenenar*), emmalaltir, estiuar-estiuajar, endoll (*enchufe*), estalviar (*ahorrar*), fanal (*farola*), fàstic (*asco*), fetus, fins (*hasta*), focus, hivernacle, gresca (*anar de gresca, no anar de festa*), Gespa (*cesped*), Joan, Josep, línia, litre, llitera (*camilla*), lleixiu, llustre (*brillo*), maduixa (*fresa*), mantega (*mantequilla*), menys (*menos*), meravella, menjador, monestir, muntar, ni de bon tros (*ni molt menys*), ni tan sols (*ni siquiera*), no cal dir-ho (*desde luego*), nucli, obrir, ordinador, petroli, perruqueria, podrir, pinta (*del pèl*), raspall (*cepillo*), rancor, rètol, retolador, rondar (*merodejar*), seient, següent (*siguiente*), safata (*bandeja*), sergent, sofrir, sorgir, soroll, suro (*corcho/corxo*), sufocar, tauró, terratremol, tan de bo (*ojala*), tanmateix (*sin embargo*), tipus, títol, trofeu, tomba, tórtora, turment,

-Pronunciades incorrectament per influència del castellà (això també ho tenim al tema de l'accentuació)

.Agudes: esperit, filantrop, fluor, futbol, handicap, heroi, humit, oceà, xassís

Planes: acne, afrodisiac, alvèols, atmosfera, estudia, intèrfon, canvies, càstig, conclave, córrer, magnetòfon, medul.la, merèixer, míssil, parèixer, púding, rèptil, temer, tèxtil, tòrcer, vèncer,

Esdrúixoles: aurèola, diòptria, dòmino, rubèola, elèctrode, olimpíada, Cleòpatra, pneumònia.